

ادامه از صفحه اول

مسئله‌ای به نام اعتراض

حتی اگر شعاردهندگان، مال‌باختگان پدیده باشند، احتمالاً بد نیست از این نماینده پرسیده شود که «پدیده» در دوره کدام دولت و با کدام حمایت‌ها در مشهد جولان داد، روزی ده‌ها تیرز چنددقیقه‌ای از تلویزیون پخش کرد و یک‌به‌یک مجوزها را برای ساختن «شهر پدیده» به زینت دیوارهای دفتر مدیرعامل تبدیل کرد؟ آن روزها نمایندگان جبهه پایداری و حامی معجزه هزاره‌سوم کجا بودند؟ البته نفت با بهای افسانه‌ای بشک‌های ۱۴۷ دلار موجود بوده و فردی که برای رئیس دولت‌شدن او سفره نذر کرده بودند هم روی صندلی ارشد دستگاه اجرائی نشسته بود و «دوستان» همه مشغول کار در ایران و خارج از کشور، پس چرا باید زحمت نگرائی برای ترک‌خوردن پیکره مدیریت و اقتصاد کشور را به خود می‌دادند؟ اما حالا «توفان» حاصل از همه «باد»هایی که در آن دوران هشت‌ساله کاشته شد، باید توسط حسن روحانی «درو» شود و چه دیواری کوتاه‌تر از او؟ اما این سکه، روی دیگری هم دارد؛ ۱۱ آذر امسال، حسن روحانی مهمان دانشجویان دانشگاه زاهدان بود که در میان تشویق‌های دانشجویان، ستاره را مختص آسمان و نه دانشگاه دانسته بود و یادآور شد: «دانشگاه حتما باید دولت و مسئولان را نقد کند. البته دولت را بیشتر نقد کنید چون هزینه‌اش کمتر است و در دولت هم رئیس‌جمهور را نقد کنید چون هزینه آن باز هم کمتر است و تشویق هم دارد؛» گویی تنها مقامی که دشنام‌دادن به او هزینه ندارد، همین رئیس‌جمهور میانه‌رو ایران است؛ درست شبیه اواخر دولت اصلاحات. روزی از رئیس‌جمهور دوران اصلاحات پرسیدم شیرین‌ترین خاطره دوران ریاست‌جمهوری شما در هکدام مواجه‌شدن با جوانان کدام بود و او گفت: «روز دانشجویی سال ۸۳ که در دانشگاه تهران، دانشجویان مقابل نفر دوم کشور –که البته اختیار چندانی هم ندارد- فریاد کشیدند؛ بدون آنکه نگران برخورد باشند.» روی دیگر سکه این است که اگر این اعتراضات جنبه کاملاً مردمی، حتی از سوی رای‌دهندگان به روحانی را داشته باشد، همین سنگ‌بنای پذیرش اعتراضات آرام، بزرگ‌ترین دستاورد دولت خواهد بود؛ همان‌طور که دولت اصلاحات، حق پرسشگری را برای مردم به ارمغان آورد. در همه جای دنیا انتقاد به یک اتفاق که معمولاً اقتصادی است، به اندازه‌ای عادی و پرتکرار است که هر روز خوراک خبری برای صداسویمیای ایران فراهم‌کند که نشان دهند فلان کشور توسعه‌یافته اروپایی مانند انگلیس، فرانسه، ایتالیا و… هم با موج اعتراضات مواجه می‌شود و آب هم از آب تکان نمی‌خورد. اگر روحانی در برابر این انتقادات به‌روشنی به بیان دلایل بپردازد، آنگاه این رویدادها از این پس، اتفاق محیرالقولی نخواهد بود و نیازز به نگاه امنیتی به آن نیست. فقط پنج ماه از آغاز دولت دوازدهم می‌گذرد و طبعاً زمان مناسبی برای ارزیابی عملکرد دولت نیست، اما وقتی مشاهده می‌شود دولت روحانی اشتباهات بزرگ‌تری در دوره خود دوم مرتکب شده است، ماجرا برای حامیان هم متفاوت می‌شود. دفتر رئیس‌جمهور به‌گونه‌ای آرایش شده که نقش مؤثرترین عنصر دولت، یعنی اسحاق جهانگیری تنزل داده شود تا تاوان نامزدی در انتخابات و درخشیدن در آن عرصه را بدهد. بیشتر وزرا در نوعی بی‌تصمیمی به‌سر می‌برند و تکلیف رؤسای صندوق‌های مهم بانزشتستگی که یکی از مهم‌ترین چالش‌های کشور در سال‌های نزدیک محسوب می‌شوند، روشن نیست. وزیر مربوطه، آنها را به سرپرست غیرمتخصص اداره می‌کند. نزدیک به نیمی از سال اول دولت سبری شده است، بی‌آنکه تفکری استراتژیک با حداقل مدیریتی استراتژیک برای ابرچالش‌ها، در دستور کار باشد. بخش اطلاع‌رسانی دولت، لنگان‌تر از همیشه ادامه می‌دهد و اثری از روش‌های اقناعی متکی بر علم مدیریت رسانه و افکار عمومی برای آنچه در جریان است، دیده نمی‌شود. اما همه اینها دلیل نمی‌شود که فراموش کنیم چه کسی با حرکت در مسیر منضبط‌کردن نظام بانکی کشور، دست‌ه‌کل معجزه‌هزاره سوم را چنان از آب گرفت که حالا سپرده‌گذاری که با وجود هشدارها، سود نامتعارف دریافت کرده‌اند، ورشکستگی آن صندوق‌ها را به چشم ببینند. دولت در برخی زمینه‌ها واقعاً دچار انفعال شده اما حتماً حداقل ظرفیت‌های لازم برای پاسخ‌گویی در برابر اعتراضات واقعی و حتی غیرواقعی و سیاسی رفقا در مجموعه دستگاه اجرائی وجود دارد؛ فراموش نکنیم وقتی رئیس‌جمهور و وزیر کار در بحبوحه رقابت‌های انتخاباتی در معدن زمستان بیورت حاضر شدند، مخالفان پرتعداد جریان اصلاحات تصور کردند، روحانی در تله مخالفان برای گرفتن فیلم شت‌کوئیدن بر ماشین وی افتاده است اما این تله به ضد آن تبدیل شد؛ چراکه مردم با خود گفتند: همین‌که او به میان کارگزاران زخم‌خورده حمله می‌کند، اگر برخی کارگرنما باشند، یعنی پاسخ‌گویی و ترسیدن از ریزش‌ز آرا، این‌گونه برخورد با اعتراضات اولاً، تثبیت به‌رسمیت‌شناسختن اعتراض‌های مردمی را به‌همراه داشته و ثانیاً می‌تواند عامل ثبات‌بخش روزهای آینده ایران باشد.

مدل خارجی برخورد با ناراضیان

مگر دونالد ترامپ و رکس تیلرسون، وزیر خارجه، قول ندادند با تقویت ناراضیاتی در ایران با حکومت ایران مبارزه کنند؟ مگر اسرائیل و عربستان نگفتند چرا جنگ را به خیابان‌های تهران خواهند کشانید؟ چرا به مطالبات واقعی مردم پاسخ درست داده نمی‌شود تا مردم ناراضی، سرباز پیاده اهداف دیگران شوند؟ قطعاً دشمنان کاری نمی‌توانند بکنند؛ جز اینکه بر شکاف‌های اجتماعی ما سوار شوند، چرا ما به شکاف‌های اجتماعی دامن می‌زنیم؟

شکوفه حبیب‌زاده، لایا مرکن، می‌گویند هروقت به مرحله پذیرش واقعیت رسیدید، آنگاه راه‌حل نیز به دنبال آن می‌آید. چند روزی است که مردم با عنوان دلایلی همچون گرانی و نابرابری معترض و راهی خیابان‌ها شده‌اند.

فارغ از اینکه چه گروهی جرقه این آتش خفته را زد، آنچه از این رخداد می‌توان فهمید، فشار معیشت بر مردم است. مردم عنوان می‌کنند یاری ادامه مسیر به این شکل و شمایل را ندارند. اما سؤال اینجااست که چرا مردم در دوران تحریم و سیاست‌های درهم‌ریخته دولت احمدی‌نژاد و شوک‌های عظیم اقتصادی و سه‌برابرشدن قیمت‌ها در آن دوره، این‌گونه دست به اعتراض نزنند و در دولت دوازدهم که نرخ تورم طبیعتاً بسیار کندتر به حرکت ادامه داده و از شتاب قیمت‌ها کاسته شده است؛ معترض شده‌اند؟

این پرسش را کارشناسان در قالب تجمعیف فشارها از دوران‌های مختلف در دوره کنونی تفسیر می‌کنند و در کنار آن، عمیق‌ترشدن بحران‌های اقتصادی را شاهد مثال می‌آورند. بحران‌هایی مانند غلامرضا نظربلند، اقتصاددان و سفیر پیشین ایران در سریلانکا، در گفت‌وگو با «شرق» که موشکافی ریشه‌های اعتراضات اخیر مردمی می‌پردازد، او معتقد است دولت باید در کنار مردم قرار گیرد و با شنیدن حرف‌های آنها، درصدد پاسخ‌گویی به مطالبات مردم برآیند.

❧ اتفاقات اخیر ریشه در چه دارد؟

این اتفاقات، ریشه در گسل‌های همه‌جانبه اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و فرهنگی دارد. این گسل‌ها کمابیش در همه جوامع وجود دارند و وقتی فعال می‌شوند که مردم با پوست و گوشت و استخوان، تبعیض، گرانی و بی‌کاری را لمس می‌کنند. جان لاک، واضع مکتب لیبرالیسم که مکتبی نرم‌خو است، در این زمینه می‌گوید وقتی مردم به اینجا می‌رسند، طغیان می‌کنند و از این طغیان برخلاف نرم‌خویی مکتب لیبرالیسم و به‌دور از خشونت‌بودن آن، دفاع می‌کند. زمانی این اعتراض شکل می‌گیرد که مردم محمل امنی برای خود نمی‌بینند. نباید جامعه به اینجا برسد. هیچ نیازی هم نیست که چنین جنبشی از خارج یا داخل مورد حمایت گروه یا افراد خاص قرار گیرد. ریشه این بحران، داخلی است و باید مسئولان این نکته را در نظر بگیرند.

❧ پیش‌تر بارها از سوی کارشناسان هشدار داده شده بود که صدای ناراضیانی مردم را بشنوید. فکر می‌کنید نشنیدن این صدا بود که چنین اتفاقاتی را به دنبال آورد؟

نه فساد یک‌شبه شکل می‌گیرد و نه یک اقتصاد یک‌شبه بحرانی می‌شود. اینها ریشه در دولت‌های قبل و بعد از انقلاب دارند. هر دولتی که روی کار آمد، میراث دوره قبل خود را هم یا خود به‌همراه داشته است. منتها عمق و گستردگی آن به مرور زمان بیشتر و بیشتر شده و نکته را در نظر بگیرند.

❧ اعتراضات مردم ناشی از تورم موجود در جامعه است؟ نرخ تورم فعلی با نرخ تورم در دولت قبل چه تفاوتی کرده است که مردم معترض به خیابان‌ها آمده‌اند؟

واجب است که موضوع را کمی عمیق‌تر ردیابی کنیم. اعتراضات مردم درست چند روز بعد از این رخ داد که سخنگوی دولت به هشدارى که عده‌ای از روشنفکران غیررسمی کشور داده بودند، با چهره مسخره‌آمیزی نگاه کرد و به آن جمع لبخند تمسخر زد. سخنگوی دولت به این روشنفکران گفته بود که شما چه کسی هستید. همان‌هایی که رأی ندادید ولی ما به مردم متکی هستیم. درواقع او همان حرف‌های کلیشه‌ای گذشته را مطرح کرده بود. مشابه این تراژدی بارها رخ داده و روشنفکران غیررسمی نیز هشدارها را می‌دهند. به هرگونه‌ای که این اعتراضات شکل گرفته باشند (که خیلی مهم نیست)، نشان می‌دهد ناراضیاتی در مردم وجود دارد که با اندکی تحریک جلوه کرده است.

❧ هشدار روشنفکران چه بود که سخنگوی دولت آنگونه واکنش نشان داد؟

برخی روشنفکران درباره اینکه ما می‌خواهیم حمایت خود را از رئیس‌جمهور پس بگیریم، صحبت کرده بودند.

❧ این تجمعات مربوط به قشر ضعیف جامعه است که از گرانی به تنگ آمده‌اند یا فکر می‌کنید که همه اقشار جامعه در آن مشارکت دارند؟

بیاوریم که وزیر دارایی برزیل در نیمه دهه ۸۰ در عرض یک‌و نیم‌تا دو سال توانست تورم ۵۰۰درصدی این کشور را به پنج درصد برساند. با چین در عرض ۱۰ سال تمام اصلاحات خود را انجام داد. زمانی که

اقتصاد

کارشناسان درباره رفتارشناسی اقتصادی مردم در اعتراضات اخیر پیشنهاد دادند

شاه‌کلید؛ اصلاحات اقتصادی

کاهش درآمد نفتی، رکود تورمی و به‌تبع آن گسترش بی‌کاری تجمع‌شده، بحران‌های نظام بانکی و مؤسسات مالی و… که دولت را به‌شدت مشغول خود کرد.

همین بحران‌ها بود که دولت را بر آن داشت برای حل آن وارد گود شود و دست به یک‌سری اصلاحات و جراحی‌های اقتصادی بزند، اما در این میان یک نکته را نباید از نظر دور داشت؛ چند سال پیش که حسن روحانی، رئیس‌جمهور، برای دوره نخست روی کار آمد، پس از مدتی که از ارائه برنامه‌ها و سخنرانی‌ها گذشت، کارشناسان خطاب به او هشدار دادند که در کلامش اثری از مردم فرودست و معیشت آنها نیست. آن زمان دورنمای این عملکرد دولت از دید کارشناسان، کنارگذاشتن مردمی بود که زندگی‌شان در مشقت دوران تحریم و سیاست‌های غلط دولت قبل، به زیر خط فقر رفته بود.

بر همین اساس هم بود که وقتی بودجه سال ۹۷ از سوی دولت ارائه شد و در آن حرف حذف بیش از ۳۰ میلیون نفر از دریافت یارانه‌های نقدی مطرح شد و طبق بررسی‌های مرکز پژوهش‌های

دولت در صدد پاسخ‌گویی بر آید

عسل‌باز، زین‌العابدین شریف

است. جز برهه‌ای از سال‌های اول انقلاب هرچند شعار داده شده، اما صدای فرودست به معنای واقعی کمتر شنیده شده است. همین که روزبه‌روز شکاف طبقاتی در جامعه عمیق‌تر و گسترده‌تر شده است، نشان‌دهنده آن است که فاصله هم با اقشار فرودست و دهک‌های پایین‌تر بیشتر شده است.

دوره سازندگی تکنوکرات‌ها یک‌ه‌تاز بودند.

در دوره اصلاحات، توسعه سیاسی اولویت داده شد و توسعه اقتصادی در اولویت بعدی قرار گرفت. در دولت‌های نهم و دهم هم پوپولیسم که سنگ اقتشار فرودست و دهک‌های پایین را به سینه می‌زد، سهمگین‌ترین ضربات کاری را به این قشر وارد کرد. دولت‌های یازدهم و دوازدهم نیز موزائیکی از گرایش‌های دولت‌های قبلی است.

❧ آیا می‌شد از ایجاد این اعتراض‌ها جلوگیری کرد یا به‌هترتیب، این اعتراض‌ها شکل می‌گرفت؟

شش سال برای آشکارشدن تحولات کافی بوده است.

در شرایطی که کارگاه‌های زیر ۱۰ نفر از شمول قانون کار خارج می‌شود، پول با نرخ بهره بالای ۲۰ درصد عرضه می‌شود و با تراکم‌فروشی، نابودی طبیعت و دست‌اندازی به طبیعت کارها را پیش می‌بریم، ناراضیاتی ایجاد می‌شود. وقتی روحانی گفت تغییر و امید را بر می‌گردانم، مردم دوره اول به او رای دادند. در دوره دوم نیز به‌خاطر اینکه جمعی صف کشیده بودند. مردم دور روحانی جمع شدند و منتظرند ببینند که در این دوره آقای روحانی چه تدبیری خواهد داشت. او تاکنون تدبیر خود را نشان نداده است. دست‌اندازی به طبیعت کارها را پیش می‌بریم، ناراضیاتی را برای اطلاع‌رسانی می‌دهد. وقتی روحانی گفت تغییر و امید را بر می‌گردانم، مردم دوره اول به او رای دادند. در دوره دوم نیز به‌خاطر اینکه جمعی صف کشیده بودند. مردم دور روحانی جمع شدند و منتظرند ببینند که در این دوره آقای روحانی چه تدبیری خواهد داشت. او تاکنون تدبیر خود را نشان نداد. این ناراضیاتی با بنزین هزارو ۵۰۰تومانی و افزایش سه‌برابری عوارض خروج از کشور زده شد. ناگفته نماند که درنظرگرفتن ارز سه هزارو ۸۵۰تومانی هم در بودجه، نگاه منفی و بی‌اعتمادی را دامن زد.

در همین زمان‌ها بود که کارشناسان به دولت گوش‌زد کردند در زمانی‌که قصد جراحی اقتصادی به‌سبب کمبود درآمد دارد، حتماً باید پیوست اجتماعی نیز با لایحه بودجه ارائه کند؛ اتفاقی که البته رخ نداد. این‌در حالی بود که نمایندگان مردم نیزکه گمان می‌رفت از حقوق مردم دفاع خواهند کرد، در دفاع از افزایش ۷۰درصدی حقوق حداقل چهارمیلیونی خود، نطق ارائه دادند و همین‌جا بود که دیگر، طاقت مردم طاق شد.

کارشناسان معتقد هستند که بهترین زمان اکنون است که دولت برخی از سیاست‌های خود را اصلاح کرده و با در کنار مردم قرارگرفتن، سعی کند با همراهی آنها، این زخم را التیام دهد.

که فقطوقفط به‌خاطر معیشت، خود را در معرض خطر قرار دهد. تجمعات با ماهیت اقتصادی را می‌توان کنترل کرد، زیرا معطوف به یک پدیده است. نباید گذاشت چنین تجمعاتی به ماهیت سیاسی تغییر داده شوند و باید از این موضوع از قبل، پیشگیری می‌شد.

❧ نسبت‌دادن چنین اعتراضاتی از سوی مردم به موضوعات سیاسی، آیا به حل این معضل کمکی می‌کند؟

این نوع سخن‌گفتن فراقتنی است. هیچ اتفاقی ناپهنگام نیست و پیشینه دارد. بنابراین مسئولان باید به عقبه این اتفاقات نگاه کنند. به‌هرحال تا مشکلی در داخل نباشد، یک فرد خارجی نمی‌تواند روی آن مانور بدهد.

❧ در دولت احمدی‌نژاد بحران به‌شدت بیشتر بود. چه می‌شود که اکنون این چنین صدای مردم بلند می‌شود؟

طولانی‌ترین و گسترده‌ترین اعتراض مردمی در میانه دولت محمود احمدی‌نژاد شکل گرفت. ضمن اینکه گسل‌های اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و سیاسی تا این اندازه فعال نشده بودند. بنابراین باید در نظر بگیریم شعارهای اعتراضی مردم در آن دوره، هرچند کاملاً اعتراضی بود، اما نوعاً ساختارشکنانه نبود.

❧ دولت چگونه می‌تواند در شرایط کنونی این بحران را مدیریت کند؟

دولت و حاکمیت درحال‌حاضر باید صدای مردم را بشنوند و درصدد پاسخ‌گویی به مطالبات مردم باشند. حل این مشکل، مدیران و مدبرانی را می‌طلبد که از سلامت کامل نفس برخوردار باشند و از هرگونه فساد و رانت به‌دور باشند. فقط آتهایی که دلسوز این آب و خاک هستند، می‌توانند در جهت حل این مشکلات کوشا باشند.

هم کسیختگی وجود دارد. وزارت جهاد کشاورزی بسته‌های پژوهشی اقتصاد مقاومتی را ارائه می‌کند که کشور به سمت انقلاب سبز حرکت کند اما سایر نهاده‌ها چقدر به اهداف این بسته پایبند هستند؟ متأسفانه با وجود آنکه در احکام برنامه ششم اعلام می‌شود که اقداماتی نظیر انتقال آب به فلات مرکزی فایده‌ای ندارد و باید سیاست‌های انقلاب سبز رخ دهد اما در عمل بحث انتقال آب به فلات مرکزی پیگیری می‌شود. باید دید ۱۰۵میلیارد دلاری که از صندوق توسعه ملی برای اشتغال بخش کشاورزی اختصاص داده شد، چقدر پشتیبان برنامه پژوهشی برای انقلاب سبز در این بخش است. خیلی از طرح‌ها معلق گذاشته شده است. سرمایه‌گذاران خارجی هم که این ازم‌گسیختگی را می‌بینند، به بهانه عدم رابطه ایران با آمریکا از کشور خارج می‌شوند.

❧ چه راهکاری برای دولت دارید که جامعه ما از شرایط کنونی خارج شود؟

نهاده‌سازی‌های بانک‌پذیری کم‌درآمدها در بخش مسکن از سال ۸۴ در دستور کار قرار دارد. آن رئیس‌جمهور خودمخوور همه این برنامه‌ها را کنار گذاشت. اگر می‌خواهید در بخش مسکن موفق باشید، باید طرح جامع مسکن را بازنگری کنید. این برنامه جامع‌ترین برنامه بخش مسکن در بعد از انقلاب بوده است. متأسفانه این طرح جامع را کنار گذاشتند و درباره اندیشه ایران‌شهر صحبت می‌کنند. درحال‌حاضر ۵۰ درصد جامعه ما وامی از سیستم بانکی نگرفته است. یعنی افراد هم از حقوق مدنی اولیه خود محروم‌اند و این مسئله نوعی تبعیض‌گذاری نظام بانکی نسبت به جامعه است. در آمریکا اگر ثابت شود بانکی چنین تبعیض‌گذاری می‌کند آن بانک را تعطیل می‌کنند. دولت باید از مرحله برنامه‌نوشتن خارج شود و به اجرا وارد شود. باید چند برنامه منسجمی را که وجود دارد، اجرا کند تا اعتماد مردم جلب شود. اول باید فکر خود را اصلاح کنیم و مدیران را کامل کنیم. بعد به‌دنبال دعوت از سرمایه‌گذار خارجی باشیم.

خبر

دستورالعمل وام اشتغال روستایی ابلاغ شد

● به گزارش مهر، دستورالعمل آیین‌نامه پرداخت وام اشتغال روستایی با هدف کاهش بی‌کاری و رونق اشتغال برای اجرا در مناطق روستایی، عشایر و شهرهای کمتر از ۱۰ هزار نفر از سوی علی ربیعی، وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی، روز دوشنبه هفته گذشته، چهارم دی، تحت عنوان «دستورالعمل آیین‌نامه اجرایی قانون حمایت از توسعه ایجاد اشتغال پایدار مناطق روستایی و عشایری با استفاده از منابع صندوق توسعه ملی» به استانداران سراسر کشور ابلاغ شد. بر اساس این طرح قرار است معادل ریالی ۵٫۱ میلیارد دلار (حدود شش هزار میلیارد تومان) از محل صندوق توسعه ملی ن‌زد مؤسسات عامل (بانک‌های کشاورزی، پست‌بانک، توسعه تعاون، صندوق کارآفرینی امید و صندوق حمایت از توسعه سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی) سپرده‌گذاری شود و با تلیف منابع هر مؤسسه برابر با سهم صندوق توسعه ملی به متقاضیان پرداخت شود.

۶۰تن تخم‌مرغ وارد کشور شد

● یک مقام مسئول با بیان اینکه واردات تخم‌مرغ باعث کاهش قیمت این محصول در بازار شده است، گفت: واردات تخم‌مرغ ترک به ایران، باعث افزایش قیمت این محصول در ترکیه شده است. ناصر نبی‌پور، رئیس هیئت‌مدیره اتحادیه مرغ تخم‌گذار استان تهران، در گفت‌وگو با خبرنگار مهر با بیان اینکه تاکنون حدود ۱۷ میلیون قطعه مرغ بر اساس بیماری آنفلوآنزا در کشور معدوم شده‌اند، اظهار کرد: تقریباً به‌جز دو استان سمنان و خراسان رضوی، همه استان‌ها با این بیماری درگیر شده‌اند. رئیس هیئت‌مدیره اتحادیه مرغ تخم‌گذار استان تهران تصریح کرد: بنابراین محموله‌ای که الان به کشور آمده، شهروم‌ا اقدامات مربوط به آن انجام شده و یک‌شبه نیامده است.

بازتاب

پاسخ سازمان برنامه‌وبودجه و یک سؤال

● شرق: پیرو گزارش منتشرشده در صفحه ۴ روزنامه روز شنبه ۹ دی ماه، مرکز اطلاع‌رسانی، روابط عمومی و امور بین‌الملل سازمان برنامه‌وبودجه کشور جوابی‌ای به این شرح صادر کرده است:

دولت در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ برنامه معطوف‌کردن یارانه‌های نقدی به گروه‌های هدف را پیشنهاد کرده است. برای این منظور تاکنون گروه‌های زیر، فارغ از میزان درآمدهایشان، مشمول دریافت یارانه نقدی شناخته شده‌اند. مددجویان کمیته امام (ره)، مددجویان سازمان بهزیستی، زنان سرپرستان خانوار، افراد ساکن در دهستان‌های با ضریب ۶ و ۷ و ۸ و ۹، بیماران خاص، عشایر، بازنشستگان، ایتاگران و سایر گروه‌های نیازمند (شامل کارگران ساختمانی، قالیبافان، صیادان، خادمان مساجد، باربران و…)، طبق این پیشنهاد اولاً شناسایی گروه‌های مستحق دریافت یارانه نقدی تکمیل نشده است و بانک‌های اطلاعاتی در اختیار دولت موظف به تکمیل اطلاعات و تدقیق آنها در سال ۱۳۹۷ خواهند بود. ثانیاً سایر افراد که نهایتاً در زمره گروه‌های مشمول دریافت یارانه نقدی قرار نمی‌گیرند، حق اعتراض و اثبات نیازمندبودن خود را خواهند داشت. نکته اساسی این است که تحت این برنامه تنها یارانه نقدی افرادی که مستحق دریافت یارانه نقدی شناسایی نشده و در فرآیند راست‌آزمایی نیز مشمول شده که دریافت یارانه نقدی آنها را تا سقف ندارند، حذف خواهد شد. همچنین منابع حاصل از حذف یارانه نقدی این افراد صرف افزایش مستمری پرداختی و برقراردن مستمری جدید برای نیازمندانی خواهد شد که تاکنون هیچ مستمری از نهادهای حمایتی کشور دریافت نمی‌کردند. در شرایط کنونی میانگین پرداختی مستمری به خانوارهای تحت پوشش کمیته امداد امام (ره) و سازمان بهزیستی کشور حدود ۳۵۰ هزار تومان در ماه است. دولت می‌خواهد در کام‌نخست از محل منابع حاصل از حذف یارانه‌بگیران متمکن خانوارهایی را که زیر این خط مستمری درآمد دارند، تحت پوشش قرار دهد و مابه‌التفاوت کسری دریافت آنها را تا سقف مستمری دریافتی خانوارهای تحت پوشش نهادهای حمایتی جبران کند. دولت بر اساس اطلاعات بودجه خانوارهای شهری و روستایی کشور مرکز آمار ایران، برآورد نموده است که ۷۰۰ هزار خوار می‌توانند متقاضی دریافت این مابه‌التفاوت باشند. توضیح «سازمان برنامه‌وبودجه در گزارش روزنامه «شرق» به نقل از معاون پژوهش‌های اقتصادی مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی نیز آمده است اما تکذیب رقم ۷۰۰ هزارتومان شرط دریافت یارانه‌نقدی که به گفته سازمان برنامه، نیازمند «راستی‌آزمایی» است، در شرایطی صورت می‌گیرد که این جوابیه پاسخی به این سؤال نمی‌دهد که افرادی که در گروه‌های موردذکر قرار ندارند اما درخواست دریافت یارانه نقدی دارند، درجه‌صورتی می‌توانند از یارانه بهره‌مند شوند؟ پاسخ ناگفته‌ای که به‌نظر می‌رسد همان عدد مورد‌اشاره معاون مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلمی باشد.